



Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

### NAZIV OPERACIJE:

**Trajnostna dobavna veriga ekološke hrane**

### PARTNERJI PRI OPERACIJI:

Vodilni partner

LAS PRI DOBRIH LJUDEH 2020, Renkovci 8, 9224 Turnišče

Sodelujoči partnerji kot člani LAS Pri dobrih ljudeh 2020:

- ZAVOD ZA TRAJNOSTNI RAZVOJ LOKALNIH SKUPNOSTI, RENKOVCI, Renkovci 8, 9224 Turnišče;
- Razvojna agencija Sinergija d.o.o. , PE Renkovci, Renkovci 8, 9224 Turnišče;
- OSNOVNA ŠOLA TURNIŠČE, Prešernova ulica 2, 9224 Turnišče;
- Društvo za trajnost virov SI.ENERGIJA, Renkovci 8, 9224 Turnišče.

Projektne partnerji 1:

LAS PRLEKIJA, Prešernova ulica 2, 9240 Ljutomer.

Sodelujoči partnerji kot člani LAS PRLEKIJA:

- JEDRO, zavod za razvoj socialne ekonomije, Ljutomer, so.p., Ptujška cesta 14, 9240 Ljutomer;
- Ekološka kmetija Kovačič, Stara cesta 57, 9240 Ljutomer.

**BISTRA HIŠA  
SMART HOUSE**

**Zavod - Institution**

**Martjanci 36, SI - 9221 Martjanci**

**☎ 02 538 16 64 ✉ info@smarthouse.si 🌐 www.bistrahisa.si**



Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

Projektni partnerji 2:

Las Goričko 2020, Martjanci 36, 9221 Martjanci.

Sodelujoči partnerji kot člani LAS GORIČKO 2020:

- VIDOV BREJG, Tatjana Buzeti- NDDK, Fokovci 77, 9208 Fokovci;
- Bistra hiša Martjanci – Smart house Martjanci, Martjanci 36, 9221 Martjanci;
- Štefan Gjergjek – nosilec dopolnilne dejavnosti na kmetiji, Kovačevci 28, 9264. Grad

Projektni Partner 3:

IMRO-DDKK, Környezetvédelmi Nonprofit Korlátolt Felelősségű Tarsaság, Petőfi Sándor 17 – 19, 8800 Nagykanizsa.

### TEMATSKO PODROČJE UKREPANJA SLR:

- Ustvarjanje delovnih mest;
- Varstvo okolja in ohranjanje narave.

### SPECIFIČNI CILJI:

- Povečati število ekoloških proizvajalcev in proizvodov z zaposlovanjem ljudi iz ranljivih ciljnih skupin;
- Zmanjšati okoljske obremenitve zaradi transportov in embalaže ekoloških izdelkov z digitalno podprtim inovativnim logističnim modelom prodaje ekoloških izdelkov manjših proizvajalcev;

**BISTRA HIŠA  
SMART HOUSE**

**Zavod - Institution**

**Martjanci 36, SI - 9221 Martjanci**

**☎ 02 538 16 64 ✉ info@smarthouse.si 🌐 www.bistrahisa.si**



Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

- Povezati v partnerstvo manjše ekološke proizvajalce s podjetji, ki delujejo po principih socialne ekonomije in zaposlujejo težje zaposljive posameznike iz ranljivih ciljnih skupin za lažje usklajevanje potreb po delovni sili in smiselnim zaposlovanjem teh posameznikov, ki si to želijo;
- Povečati usposobljenost in število zaposlenih iz ranljivih ciljnih skupin v ekološki pridelavi, predelavi in distribuciji;
- Povečati prepoznavnost območij partnerskih LAS in ekoloških blagovnih znamk, ki prihajajo iz tega območja;
- Omogočiti hitrejši razvoj partnerjev projekta z organizacijo dogodkov, namenjenih spoznavanju in prenosu dobrih praks na nacionalnem in mednarodnem nivoju.

### NAMEN OPERACIJE:

Skupni cilj operacije sodelovanja LAS je spodbujanje trajnostne pridelave in predelave ekološke hrane na območju sodelujočih LAS in posredno v SLO in ES. Priprava te hrane za trg in povečanje njene prodaje, bo okrepilo ekonomski položaj in obenem, preko promocije uživanja bolj zdrave prehrane, izboljšalo tudi kakovost življenja prebivalcev podeželja na območjih sodelujočih LAS. Z vlaganjem v večjo samooskrbo z energijo iz obnovljivih virov in naložbami v učinkovito rabo energije ter krajšanjem dobavnih poti, bomo prispevali k blaženju podnebnih sprememb, ki nastajajo zaradi pridelave, predelave in distribucije ekoloških izdelkov. Način, s katerim želimo te cilje doseči predvideva vključevanje podjetij in posameznikov, ki delujejo po principih socialnega podjetništva, kar bo imelo tudi ugoden vpliv na zaposlovanje in socialno vključenost ranljivih ciljnih skupin območja.

Na območjih partnerskih LAS se še vedno soočamo z depopulacijo, predvsem podeželja, zaradi vedno manj poslovnih priložnosti in priložnosti za zaposlitev aktivnega prebivalstva, še posebej pa so na področju zaposlovanja prizadete določene ranljive ciljne skupine, kot so dolgotrajno brezposelne osebe z invalidnostmi, ki jim dostikrat zaposlitev onemogoča tudi dejstvo, da so obenem nekoliko starejši in/ali ženske.

**BISTRA HIŠA  
SMART HOUSE**

**Zavod - Institution**

**Martjanci 36, SI - 9221 Martjanci**

**☎ 02 538 16 64 ✉ info@smarthouse.si 🌐 www.bistrahisa.si**



Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

Pa vendar območje sodelujočih LAS Prekmurja in Prlekije ni brez potencialov in osnovnih danosti, predvsem s področij turizma in proizvodnje hrane z višjo dodano vrednostjo ter »premium« živil, ki morajo biti pridelane, predelane in distribuirane na čim bolj trajnosten način ter prodane turistom, lokalnim prebivalcem in na drugih bližnjih regionalnih ter nacionalnih trgih.

Da bi lahko območja LAS v projektu izkoristila ta potencial, se je potrebno lotiti nekaterih izzivov, ki so v tem trenutku morda celo trdovratnejši, kot so bili pred 30 leti. Prvi takšen izziv je prav gotovo pomanjkanje dobre in stroškovno ter kadrovske obvladljive tržno logistične infrastrukture (otipljive in digitalne) za majhne proizvajalce, ki vsak zase poleg proizvodnje in razvoja prehranskih in drugih ekoloških izdelkov, ne zmorejo opravljati optimalno še vseh prodajnih funkcij, pogosto pa se niti ne zavedajo dejanskih stroškov svojega vložene časa v prodajo in distribucijo, da o finančnih in drugih tveganjih niti ne govorimo. To preprečuje razvoj in povečanje proizvodnje ekoloških izdelkov ter doseganje optimalnih cen za njih na trgu, kar skupaj pomeni manjšo dodano vrednost pri teh izdelkih. To so izdelki, ki so v veliki večini vrhunske kvalitete in so kot takšni tudi prepoznavni na lokalnem in nacionalnem trgu. Za vzpostavitev trajnostne dobavne verige pa moramo rešiti problem neobstoječe prodajno logistične infrastrukture za male proizvajalce območij sodelujočih LAS, ki mora biti sposobna to hrano najprej zbrati na enem mestu, zapakirati ter dostaviti od proizvajalcev do kupcev hitro, varno, učinkovito (poceni) in na čim bolj trajnostni način. Zato bomo v projektu vzpostavili trajnostno dobavno verigo s prodajno logističnim modelom prevzemanja, pakiranja in pošiljanja teh izdelkov, ki bodo stroškovno najmanj obremenjevale tako proizvajalce, kot kupce. V modelu se bo tako razvila in nadgradila obstoječa mreža raznovrstnih proizvajalcev visoko kakovostne hrane, imenovana Lokalni gururji iz območja sodelujočih LAS, v okviru katere bodo člani skupaj razvijali in koristili logistični model prevzemanja, pakiranja in distribucije njihovih izdelkov kupcem po celi Sloveniji in v sosednjih evropskih regijah na trajnostni in socialno vključujoči način.

**BISTRA HIŠA  
SMART HOUSE**

**Zavod - Institution**

**Martjanci 36, SI - 9221 Martjanci**

**☎ 02 538 16 64 ✉ info@smarhouse.si 🌐 www.bistrahisa.si**



Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

Naslednji izziv na območju sodelujočih LAS je zagotavljanje delovne sile, ki je potrebna za proizvodnjo kvalitetne ekološke hrane, ki je v primerjavi s proizvodnjo hrane na druge načine delovno intenzivnejša. Zadnja leta se na območjih sodelujočih LAS soočamo s pomanjkanjem sezonske delovne sile, pa tudi delovne sile čez celo leto za proizvodnjo ekološke hrane, medtem ko imamo na drugi strani celo "vojsko" dolgotrajno brezposelnih, ki imajo ponavadi še kakšno drugo lastnost, ki je ovira pri zaposlitvi (invalidnost, nizka izobrazba, starost, so ženskega spola ali kombinacijo teh lastnosti) in imajo velike težave najti zaposlitev pri »običajnih« delodajalcih (za razliko od delodajalcev, ki delujejo po principih socialne ekonomije). Projekt gradi na rezultatih prejšnjih projektov, predvsem projekta Blaženje podnebnih sprememb s socialnimi inovacijami, v katerem je bila ustanovljena zgoraj omenjena mreža podjetij in posameznikov, ki delujejo po principih socialne ekonomije pod blagovno znamko Lokalni guruji in s sloganom »Zmoremo in znamo drugače«. Član in partner v tem projektu, Zavod TRS Renkovci je pred kratkim z izdelkom Omaka s paradižnikom, v sodelovanju z Ano Roš, podjetjem Paradajz d.o.o. (paradižnik Lušt, ki je prav tako v Renkovcih) in trgovsko verigo Tuš, osvojil prestižno nagrado za enega od treh izdelkov, ki so najbolj inovativni na področju trajnosti za leto 2022, ki jo podeljuje Inštitut za nutricionistiko v sodelovanju z Ministrstvom za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano ter Ministrstvom za zdravje Republike v Slovenije. Pri dobavi najbolj kvalitetnih surovin za nagrajeni izdelek sodelujejo tudi drugi člani mreže Lokalni guruji. Člani te mreže zaposlujejo posameznike iz ranljivih ciljnih skupin, predvsem invalide in dolgotrajno brezposelne ki iščejo smiselno zaposlitev in ozaveščajo o možnostih zaposlovanja v podjetjih, ki takšne posameznike zaposlujejo (po naših izkušnjah jih mnogo niti ne ve, kakšne so možnosti zaposlitve v različnih oblikah institucij, ki zaposlujejo posameznike iz ranljivih ciljnih skupin po posebnih programih). Zato bomo v sodelovanju z rehabilitacijskimi ustanovami in Zavodom RS za zaposlovanje in drugimi regionalnimi deležniki poiskali primerne ljudi za takšno delo v pridelavi, predelavi in distribuciji ekološke hrane, jih primerno usposobili za delo v teh dejavnostih pri partnerjih projekta, ki že imajo vzpostavljeno pridelavo in predelavo ekološke hrane, v projektu pa bomo ta znanja in veščine razširili še na logistiko, promocijo in prodajo ekoloških izdelkov.

**BISTRA HIŠA  
SMART HOUSE**

**Zavod - Institution**

**Martjanci 36, SI - 9221 Martjanci**

**☎ 02 538 16 64 ✉ info@smarthouse.si 🌐 www.bistrahisa.si**



Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

Tretji izziv je povezan z blaženjem podnebnih sprememb in prilagajanje nanje z učinkovitejšo rabo energije ter proizvodnjo energije iz obnovljivih virov za potrebe pridelave, predelave in distribucije visoko kakovostnih prehranskih in drugih ekoloških izdelkov od manjših proizvajalcev na območjih sodelujočih LAS. Partnerji, ki že sodelujejo v teh procesih, se vedno bolj zavedajo pomembnosti učinkovitega upravljanja z energijo za minimalizacijo obremenitve okolja s toplogrednimi plini, v skladu s filozofijo trajnostne pridelave, pa tudi zaradi obvladovanja vse bolj naraščajočih stroškov energije. Zaradi tega bomo v projektu vzpostavili dve pilotni lokaciji za samooskrbo z električno energijo iz obnovljivih virov (sončno energijo) z možnostjo shranjevanja presežne energije za poznejšo uporabo v baterijah. S tem želimo minimizirati vpliv naše dejavnosti na podnebne spremembe preko zmanjšane rabe energije in lastne pridelave energije iz obnovljivih virov ter tako tudi zmanjšati stroške logistike in skladiščenja proizvodov namenjenih prodaji v logističnem centru in na zbirnih mestih. Ta mesta so vstopne točke za prehranske in druge ekološke izdelke in potrebujejo vzdrževanje temperaturnih režimov za ohranjanje ustreznosti in kvalitete hrane za nadaljnjo distribucijo in so zato energetske intenzivna. Zato želimo na teh točkah vzpostaviti proizvodnjo lastne električne energije iz obnovljivih virov – sončne elektrarne.

Skozi projektne aktivnosti želimo motivirati tudi čim več proizvajalcev visoko kakovostne hrane in drugih ekoloških izdelkov iz območij sodelujočih LAS, da se pridružijo obstoječi mreži proizvajalcev, ki delujejo po principih socialne ekonomije. Lokalni guruji in pričnejo koristiti nastajajoči prodajno logistični model ter infrastrukturo za večjo in učinkovitejšo promocijo in prodajo svojih izdelkov na širše trge z višjo dodano vrednostjo. Zato bomo v projektu tudi razvili in pripravili za trg najmanj 6 novih, inovativnih ekoloških izdelkov, ki jih bomo projektne partnerji razvili po principih krožnega gospodarstva na način, da bo že pri oblikovanju izdelka upoštevan zaključen snovni krog vseh komponent izdelka, vključno z embalažo in distribucijo, za zmanjšanje odpadkov na minimum. Te izdelke bodo potem v največji možni meri proizvajali in distribuirali zaposleni invalidi iz mreže Lokalni guruji, kar bo odprlo nove zaposlitvene možnosti in prispevalo k večji socialni vključenosti in enakosti teh ranljivih skupin v primerjavi z ostalimi.

**BISTRA HIŠA  
SMART HOUSE**

**Zavod - Institution**

**Martjanci 36, SI - 9221 Martjanci**

**☎ 02 538 16 64 ✉ info@smarhouse.si 🌐 www.bistrahisa.si**



Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

### KAZALNIKI OPERACIJE:

- Število dogodkov o pomenu zmanjšanja obremenitve okolja s toplogrednimi plini, ki vključujejo učinkovito rabo energije in izkoriščanje endogenih potencialov energije: 3;
- Število izvedenih izobraževalnih / ozaveščevalnih aktivnosti: 1;
- Število novih inovativnih partnerstev: 1;
- Število novih lokalnih produktov in storitev: 6;
- Število dogodkov (usposabljanj in aktivnosti za vse tri sektorje) o pomenu zmanjševanja obremenjevanja okolja s toplogrednimi plini, ki vključujejo učinkovito rabo energije in izkoriščanje endogenih potencialov energije: 3;
- Število inovativnih partnerstev tudi v kratkih dobavnih verigah: 1;
- Število prebivalcev, vključenih v rabo OVE in URE: 20;
- Število deležnikov na lokalni ravni, vključenih v izvajanje projektov CLLD: 5.

### REZULTATI OPERACIJE:

- Pridobitev in uporaba znanja (izobraževanje in delavnice) za izbor embalaže po principih krožnega gospodarstva za ekološke izdelke ter spoznavanje inovativnih načinov pakiranja ter distribucije teh izdelkov;
- Pridobitev znanja na področju razvijanja ekoloških produktov z visoko rehransko vrednostjo (čim manj termične obdelave, čim manj aditivov, ...) in ertificiranja ekoloških proizvodov ter delavnica za usposabljanje na temo predstavitve in serviranja ekoloških živil;
- Prenos in uporaba teh znanj v praksi pri konkretnem razvoju ekoloških izdelkov pri partnerjih projekta;

**BISTRA HIŠA  
SMART HOUSE**

**Zavod - Institution**

**Martjanci 36, SI - 9221 Martjanci**

**☎ 02 538 16 64 ✉ info@smarthouse.si 🌐 www.bistrahisa.si**



Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

- Razvoj novih inovativnih ekoloških produktov za trg po principih krožnega gospodarstva (2 izdelka na vsak sodelujoči slovenski LAS). Pridobitev ekološkega certifikata za vseh 6 izdelkov in njihovo testiranje na trgu; Promocija ekološke pridelave in predelave različnim ciljnim skupinam projekta – pridelovalcem in predelovalcem, institucionalnim kupcem (javni zavodi, turistične nastanitve, gostinci) in potrošnikom na splošno z namenom povečanja proizvodnje in potrošnje ekološke hrane pri vseh ciljnih skupinah;
- Večja ozaveščenost prebivalstva območij partnerskih LAS o pomembnosti okoljske trajnosti v vseh vidikih življenja, s poudarkom na ekološkem kmetijstvu in učinkoviti rabi energije iz obnovljivih virov. Drugi poudarek bo na ozaveščanju prebivalstva o podnebnih spremembah, kako jih ublažiti in kako se pripraviti ter prilagoditi nanje na področju pridelave, predelave in distribucije hrane;
- Ozaveščeni in usposobljeni posamezniki iz ranljivih ciljnih skupin o
- možnostih smiselne zaposlitve v okviru socialne ekonomije na področju ekološkega kmetijstva;
- Koledar potreb po delovni sili, ki bo omogočal vsem deležnikom, da lažje uskladijo potrebe po delovni sili skozi sezono in s tem omogočijo boljše možnost rednega zaposlovanja sezonske delovne sile;
- Napredni, digitalno podprti trajnostni modela za logistiko (naročilo, dobava, skladiščenje, pakiranje, odprema), ki bo omogočal večjo prodajo ekoloških proizvodov manjših proizvajalcev iz območja sodelujočih LAS in manjšo obremenitev ljudi in okolja s tremi zbirnimi točkami;
- Učinkovitejše povezovanje manjših lokalnih dobaviteljev z obstoječimi lokalnimi prodajalci in končnimi kupci preko zbirnih in logističnega centra s ciljem digitalizirati procese od naročila do prevzema v skladišče prodajalca ali dostave na domači naslov kupca;
- Nadgrajena obstoječa lokalna mreža institucij, ki delujejo po principih socialne ekonomije z novimi ekološkimi proizvajalci;
- Večja prepoznavnost območja LAS in vseh partnerjev v projektu, diseminacija rezultatov projekta v korist ciljnih skupin projekta in prebivalstva območij partnerskih LAS ter promocija programov za razvoj podeželja CLLD;
- Izboljšana prepoznavnost območja kot območja, na katerem se proizvaja kvalitetna hrana in večja prepoznavnost posameznih blagovnih znamk z območja partnerskih LAS.

**BISTRA HIŠA  
SMART HOUSE**

**Zavod - Institution**

**Martjanci 36, SI - 9221 Martjanci**

**☎ 02 538 16 64 ✉ info@smarthouse.si 🌐 www.bistrahisa.si**





Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

**OBDOBJE IZVAJANJA OPERACIJE:**

01.07.2022 – 31.08.2024

**VREDNOST OPERACIJE:**

Celotna upravičena vrednost – 351.825,46 EUR

Celoten znesek sofinanciranja operacije – 299.051,64 EUR

**BISTRA HIŠA  
SMART HOUSE**

**Zavod - Institution**

**Martjanci 36, SI - 9221 Martjanci**

**☎ 02 538 16 64 ✉ info@smarthouse.si 🌐 www.bistrahisa.si**